

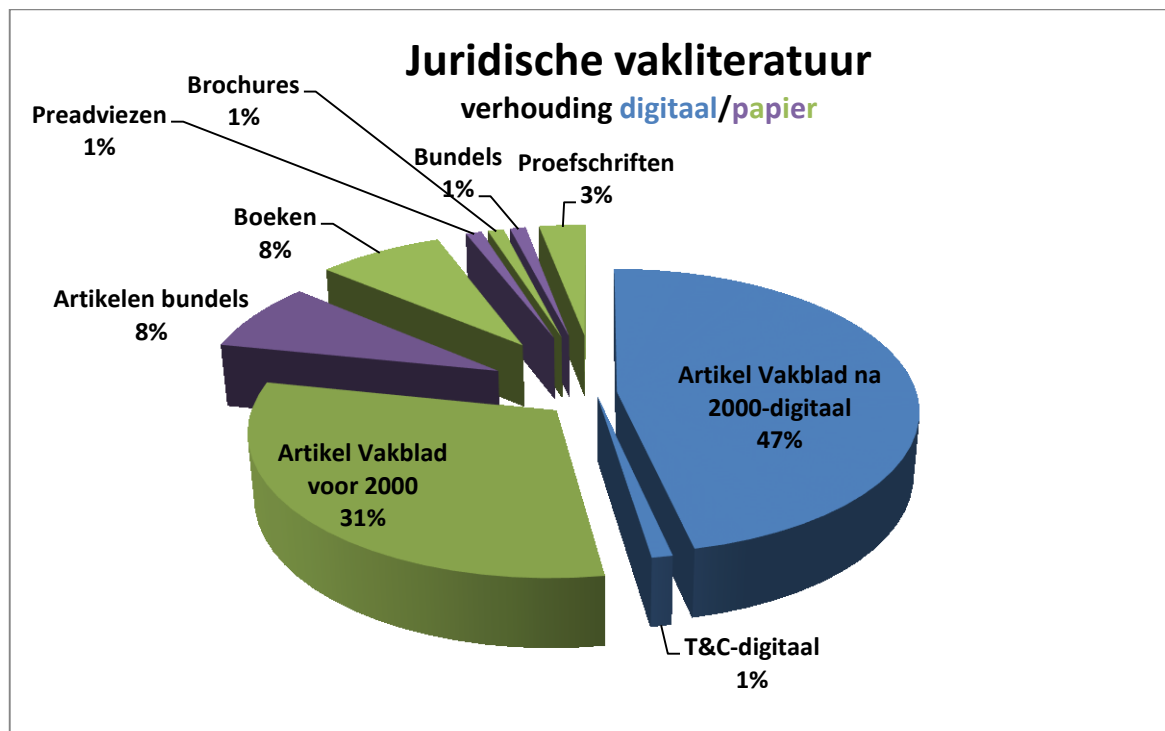
Het Juridisch Informatieparadijs: fictie of werkelijkheid?

Als men de stroom van artikelen, advertorials en presentaties van juridische uitgevers moet geloven, is met de digitaliseringsgolf een waar communicatieparadijs ontstaan. In dit paradijs heeft men altijd en overal toegang tot alle juridische informatie tegen minimale kosten. Maar klopt dat wel? Feiten en fictie op een rijtje.

Informatie is een essentiële productiefactor in de procespraktijk. Naarmate de juridisering van de samenleving toeneemt, neemt het belang van informatie in de dagelijkse juridische praktijk verder toe. Daarom moet deze steeds vaker, altijd en vanaf willekeurig welke locatie toegankelijk zijn.

Daarnaast kijken spelers uit de juridische praktijk steeds nadrukkelijker naar hun kostenstructuur. Ook de kosten van informatie moeten zo laag mogelijk gehouden worden. Sommige voorstanders van de digitale samenleving menen zelfs dat *alle* informatie gratis beschikbaar moet zijn.

Regelmatig wordt gesteld dat deze gewenste situatie al is verwezenlijkt of dat uitgevers, overheid en hun digitaliseringspartners bezig zijn deze af te ronden. Dit ondanks voortdurende problemen met auteursrecht, gebrek aan inzicht in juridische informatiestromen en digitale onbeholpenheid van veel juristen. Technisch gezien is het juridische informatieparadijs geen probleem maar de juridische praktijk blijkt een stuk weerbarstiger. Werken met digitale informatie is in veel opzichten buitengewoon kostbaar: abonnementen –licenties- van verschillende uitgevers zijn duur, de jaarlijkse uitgaven aan apparatuur en software (met de frequent benodigde updates) groeit constant en medewerkers worden telkens verrast met wéér nieuwe aanbieders (uitgevers e.a.) en nieuwe zoekmogelijkheden. Digitalisering kost veel tijd en geld. Dat hoeft geen probleem te zijn als het resultaat superieur is. Maar is dat ook zo?

Bron: Praktizijns, 2013 - de taartpunten groen en paars hebben dezelfde betekenis: papieren bronnen

NB.1 Gebaseerd op een vergelijking van Legal Intelligence met de collectie van de Praktizijnsbibliotheek

NB.2 Jurisprudentie en Annotaties zijn niet opgenomen in de percentages

NB.3 Vrijwel alle artikelen in vakbladen verschijnen vooralsnog zowel op papier als digitaal via de portals

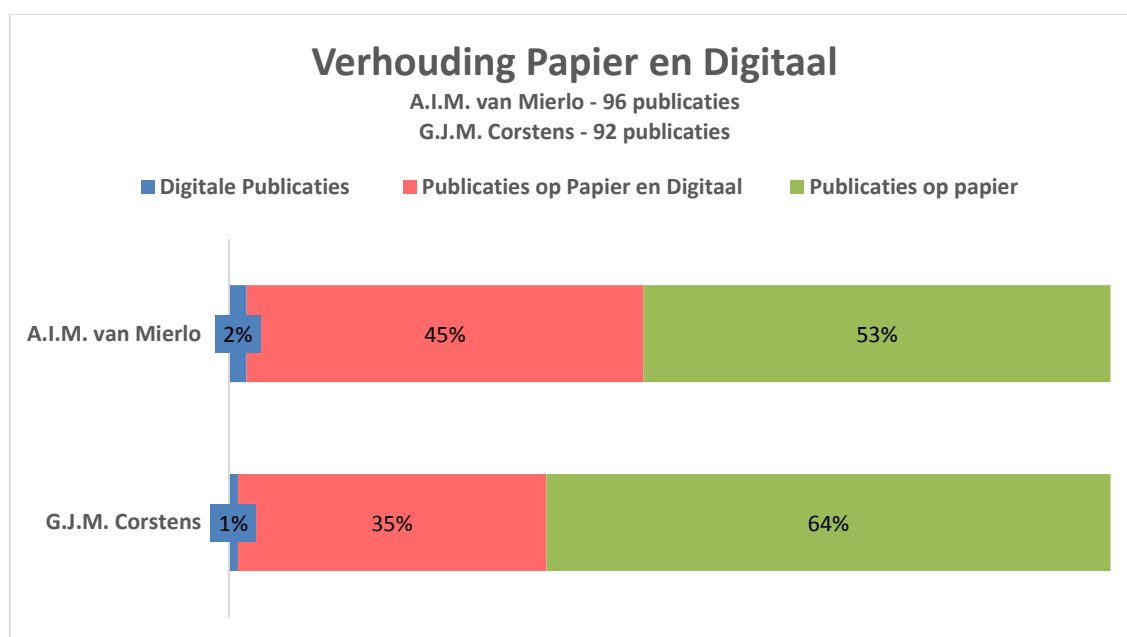
Door de nadruk op digitalisering van juridische informatie te leggen is er een opvatting aan het ontstaan dat informatie die niet digitaal te vinden is, eigenlijk niet bestaat. Portals die *alle benodigde informatie* bieden, missen echter vooralsnog vrijwel alle gepubliceerde literatuur in handboeken, proefschriften, bundels enzovoort. Niet digitaal uitgegeven, dus niet als e-publicatie te koop. Maar de informatiebronnen bestaan wel degelijk.

Oudere en nog steeds relevante literatuur is sowieso, ook niet meer als papieren publicatie, te koop. Het gaat om tientallen duizenden publicaties! En niet alleen van vóór 2000.

Geen portal echter die je gaat vertellen dat je informatie mist, dat je onhandige zoektermen gebruikt of dat je voor jouw vraag eigenlijk beter de bestanden van een andere uitgever kunt raadplegen!

Toch worden er in de digitalisering van juridische informatie grote stappen gemaakt. In 2013 zijn er al meer juridische boeken als e-book uitgegeven dan in de voorafgaande 10 jaar tezamen. Een kleine 10% van de momenteel verkrijgbare handboeken wordt inmiddels óók uitgegeven als e-book. Dit zegt echter niets over de mate waarin deze handboeken/e-books al worden aangeschaft laat staan worden gebruikt.

Wat betekent dit bijvoorbeeld voor de beschikbaarheid van publicaties van belangrijke juridische auteurs? Onderstaande grafiek laat de beschikbaarheid zien van de publicaties van mrs. [G.J.M. Corstens](#) en [A.I.M. van Mierlo](#).

NB. Jurisprudentie en Annotaties zijn niet opgenomen in de percentages

Uit bovenstaande grafiek kan worden afgeleid dat een aanzienlijk deel van de publicaties nog steeds enkel in papieren formaat te verkrijgen zijn. Hoewel de verhouding zich ten gunste van de digitale publicaties zal ontwikkelen wil dit geenszins zeggen dat papieren publicaties niet bestaan nog dat ze niet meer zullen worden gepubliceerd.

Het mag duidelijk zijn dat het juridisch informatieparadijs nog even op zich laat wachten. Alle verhalen ten spijt, is men pas in 2013 serieus met de digitalisering van nieuwe publicaties werk gaan maken. Feit blijft dat bijna 100% van het totaal aantal relevante titels handboeken voor het alledaagse juridisch bedrijf nog op papier staat. Een *digital only focus* binnen de juridische beroepsgroep kan de kwaliteit van procesvoering derhalve negatief beïnvloeden.

Paul Rodenburg directeur - [Praktizijns-Sociëteit](#) - Paula Chen juridisch informatiemedewerkster
Oktober 2013